

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 19 januari 2011
Ons kenmerk 03/5.12/2011000454
Behandeld door de heer F. Cox (0592) 36 56 21
Onderwerp: Europastrategie Drenthe, operationele agenda tot 2011

Geachte voorzitter/leden,

In ons collegeprogramma 2007-2011 hebben wij geformuleerd dat wij ons op Europees niveau sterker wilden positioneren, zowel qua actieve belangenbehartiging in Brussel als qua interregionale samenwerking. De SNN nota "Europastrategie 2007-2013" vormde het kader voor de noordelijke samenwerking voor deze periode, samengevat in het streven naar een duurzame kenniseconomie in Noord-Nederland.

Op basis van onze ambitie en met de SNN-strategie als kader, hebben uw staten medio 2008 de Drentse inzet nader aangegeven in de nota "Europastrategie Drenthe, operationele agenda tot 2011". Geen nieuwe vergezichten maar geconcentreerd op de concrete uitdagingen. Overweging in de nota was dat in een steeds politieker wordende EU meer dan ooit de politieke regiefunctie, ook vanuit de regionale overheden, dient te worden opgepakt. Beleidsaanbeveling: "Om de schakelfunctie tussen burgers en EU beleid beter in te kunnen vullen, moet de voorbereiding van en discussie over belangrijke Europese dossiers in toenemende mate ook plaatsvinden binnen de provinciale staten van de provincie Drenthe". In de bijlage geven wij een korte terugblik en vooruitblik vanuit de activiteiten in het kader van de Drentse Europastrategie.

Intussen neemt het dossier Europa alleen maar in belang toe. De economische crisis leidt tot verdergaande budgettaire maatregelen voor en de economische samenwerking tussen de lidstaten. De ambities die in de EU2020 strategie zijn geformuleerd zullen vanaf 2013 rechtstreeks doorwerken op de budgetperiode van de EU 2014-2020. De EU2020 strategie wordt door iedere lidstaat omgezet in een nationaal programma. Wij leveren input in samenspraak met onze partners in het SNN. Het aan u toegestuurd position paper "Noord-Nederland en EU 2020" geeft daar richting in.

Concluderend zijn wij van mening dat wij door de activiteiten in de vorige periode een eind op weg zijn om Europa dichterbij Drenthe te brengen en vice versa. Het dossier Europa blijft in de komende periode van groot belang, zeker ook voor de regionale overheid. Wij stellen uw staten voor kennis te nemen van deze ontwikkelingen, en de stand van zaken over te dragen aan de komende nieuwe provinciale staten.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):

Drenthe en Europa: de hoofdpunten

Drenthe bereidt zich voor op “Europa 2020”

Uitgangspunt voor de nieuwe Europese begroting zal de strategie “Europa 2020” zijn. Deze strategie is vorig jaar gepresenteerd en staat voor een “slimme, duurzame en inclusieve groei” in Europa.

Voor ons is dit belangrijk omdat deze abstracte strategie via het cohesiebeleid, gemeenschappelijk landbouwbeleid en het sectorale beleid van de Europese Commissie zijn beslag krijgt in praktische doelstellingen. De nieuwe Europese begroting (vanaf 2014) zal vanuit deze inhoudelijke prioriteitsstelling worden opgezet.

De nieuwe strategie bouwt op de agenda's van “Lissabon” en van “Gothenburg”, maar is aanzienlijk ambitieuzer. De EU stelt vijf meetbare streefdoelen. Voor (1) werkgelegenheid, voor (2) onderzoek en innovatie, voor (3) klimaatverandering en energie, voor (4) onderwijs, en voor (5) armoedebestrijding.

Schaalgrootte is van belang als het gaat om beïnvloeding van Europees beleid. Drenthe werkt daarom vooral samen met de Noordelijke partners, via het SNN.

Noord-Nederland

De afgelopen jaren heeft de Europese samenwerking in het SNN-verband organisatorisch vorm gekregen via de Bestuurscommissie Europa, waarvan wij voorzitter zijn. Dat betekent een goede positionering van Drenthe, ook in SNN-verband.

We zijn als provincie via het SNN vertegenwoordigd in het Huis van de Nederlandse Provincies en voeren gezamenlijke lobby in het kader van de toekomst van het cohesiebeleid en de structuurfondsen. De EU2020 strategie wordt door iedere lidstaat omgezet in een nationaal programma. Wij leveren input in het Nederlandse programma in samenspraak met onze partners in SNN en IPO.

Onze noordelijke strategie is aangegeven in het onlangs aan u toegestuurde position paper ‘Noord-Nederland 2020’. Om ook in de toekomst in aanmerking te blijven komen voor zo veel mogelijk Europese middelen, is het SNN in 2010 gestart met lobbyacties om de eigen sterke punten te positioneren. Dit zijn Energie, Watertechnologie, Sensortechnologie, Healthy Ageing, Agribusiness. In mei 2010 is dit bijvoorbeeld gedaan tijdens een netwerkevenement in Brussel. Dit evenement wordt herhaald op 21 juni 2011, samen met de vijf clusters en overige stakeholders uit het Noorden. Doel is om de bijdrage van Noord-Nederland aan de doelstellingen van de Europese Strategie 2020 te laten zien en benadrukken.

Vanaf 2014 komt er een nieuw Europees Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. Hoewel de grote lijnen wel bekend zijn, zal de komende jaren duidelijk worden hoe dit GLB er precies uit gaat zien. Dit geldt ook voor de gevolgen die dit GLB voor de provincies zal hebben. In IPO- en SNN-verband wordt een position paper voorbereid over het GLB.

IPO

IPO, VNG, G32, G4 voeren een gezamenlijke actieve lobby richting rijk en Europese Commissie. In het IPO is de provinciale inzet op EU 2020 geformuleerd in het document "Future Challenges". De provincies steunen de thematische (integrale) EU-aanpak, in 2011 zal deze zijn vertaling krijgen naar concrete dossiers.

Op 27 oktober jl. presenteerde de Europese Commissie (EC) het wetgevings- en werkprogramma voor 2011. In het IPO zijn prioriteiten gesteld. Belangrijk in het werkprogramma van de EC zijn de herziening van de EU-begroting en de gevolgen daarvan voor het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), Cohesiebeleid en structuurfondsen-beleid, de vlaggenschipinitiatieven van de Europa 2020-strategie en de energie- en klimaatdossiers. Deze kunnen gevolgen hebben voor de uitvoering van een aantal kerntaken van de provincies. Een aantal dossiers loopt door vanuit 2010, bijvoorbeeld op gebied van milieu en biodiversiteit en betere EU-regelgeving. Provincies en gemeenten pleiten voor een integrale aanpak en gezamenlijk optrekken.

MacroRegio Noordzee en Engels kanaal, North Sea Commission.

De EU lidstaten rond de Oostzee hebben vanwege de specifieke problematiek in deze regio gewerkt aan een gezamenlijke strategie voor de Oostzee. De Europese Commissie heeft deze aanpak medio 2009 gehonoreerd met het vaststellen van een Oostzee-strategie. In navolging hiervan zijn initiatieven ontplooid voor macroregionale strategieën voor o.a. het Donaugebied. In het Comité van de Regio's is Bremen de trekker voor een mogelijke specifieke strategie voor de macroregio "Noordzee en Engels Kanaal". In de North Sea Commission / CPMR wordt gewerkt aan een aanpak over de bijdrage die het Noordzeegebied kan leveren aan "Europa 2020". De uitwerking zou kunnen uitmonden in een specifiek Interreg IVB-project. Deze ontwikkelingen worden verder actueel in 2011 en 2012.

Nordconnect en PINN

Vanaf 2006 legt SNN via Nordconnect de focus op de Noordelijke ontwikkelingsas. Conform afspraak werd Nordconnect in 2010 geëvalueerd. In het DB-SNN is reeds besloten dat Nordconnect uitsluitend nog overheidgerelateerde activiteiten verricht en overige (bedrijfsgerelateerde) activiteiten laat aan bedrijfsleven c.q. Kamer van Koophandel. In februari 2011, na afronding van besluitvorming in het DB SNN, zullen wij uw staten nader over de evaluatie berichten.

In de context hiervan heeft de KvK Noord-Nederland in 2010 het initiatief genomen om de mogelijkheid van een Platform Internationalisering Noord-Nederland (PINN) te onderzoeken. Doel is dat "overheid", "onderwijs" en "ondernemers" meer gezamenlijk en planmatig gaan optreden. Het is gewenst om in samenspraak tussen de 3 O's in Noord-Nederland te komen tot strategische afspraken over een Internationale Agenda. Deze moet gericht zijn op de internationale positionering van Noord-Nederland, op het faciliteren van Noord-Nederlandse projecten en op het vergroten van de internationale oriëntatie binnen Noord-Nederland. Hierbij kunnen we gebruik maken van de sterke punten van iedere partner. De gesprekken zijn eind 2010 gestart.

Comité van de Regio's

De ervaringen in de huidige periode hebben aangetoond dat het – ook voor een betrekkelijk kleine provincie als Drenthe - mogelijk is om in Europese netwerken een positie te verwerven die met zich meebrengt dat invloed kan worden uitgeoefend. De afgelopen jaren heeft Drenthe zich binnen het Comité van de Regio's geprofileerd als actief lid, onder andere als rapporteur met een centrale rol op het thema vergrijzing in Europa. Dat thema wordt in de Eu2020-strategie aangeduid als een van de structurele problemen van Europa. Medio 2010 heeft het Comité van de Regio's het advies "Opvangen van de gevolgen van de vergrijzing in de EU" uitgebracht aan de Europese commissie. Eind 2010 heeft een delegatie vanuit de Commissie Economisch en Sociaal beleid van het CoR een werkconferentie gehouden in Noord-Nederland, waarin de leden door HANNN en UMCG zijn geïnformeerd over de noordelijke aanpak. Daarmee kon mede een bijdrage worden geleverd om het noordelijke speerpunt Healthy Ageing als Europese kennisregio te prononceren. Ook is de aanpak van krimp in onze regio opgevoerd als belangrijk thema in dit dossier.

ENCORE

ENCORE (Environmental Conference of the European Regions) is een platform voor regionale milieu ministers uit de Europese Unie. ENCORE is opgericht in 1993 en heeft ten doel politieke samenwerking tussen regionale milieuministers. Van het netwerk zijn 112 regio's lid. ENCORE organiseert eenmaal per twee jaar een conferentie gericht op regionale milieubestuurders.

Op de 9^e conferentie in 2010 in Olsztyn (Warmia y Mazury, Polen) is de kandidatuur van Drenthe –mede namens de drie Noordelijke provincies en het IPO- gehonoreerd om de conferentie in 2012 in Drenthe te organiseren. Thema van deze conferentie is bodem, klimaat en energie. De conferentie bereiden wij voor met een stuugroep uit het Encore-netwerk

Bestuurlijk voorzitter ('president') van het ENCORE netwerk is de milieu / waterbestuurder van de regio, op dit moment Drenthe, die de komende conferentie organiseert. Eenmaal per jaar is er overleg met een Eurocommissaris belast met bijvoorbeeld milieu- of klimaatbeleid. De ontmoeting van commissaris Potocnik met een ENCORE delegatie heeft in 2009 plaatsgevonden en staat ook voor 2010 en 2011 in de planning. Doel in de komende twee jaar zijn verdere versterking van het netwerk, van de onderlinge bestuurlijke contacten en van de samenwerking.

Noordwest Duitsland

Met name Niedersachsen, Bremen, Schleswig-Holstein en Hamburg kunnen belangrijke bondgenoten zijn voor Noord-Nederland. Noordwest Duitsland heeft een vergelijkbare geografische, demografische en economische structuur. Op bijvoorbeeld energieterrein en landbouw lopen vele belangen parallel.

De partners van de Neue Hanse Interregio hebben besloten om de huidige vorm van samenwerking in NHI-verband op te heffen (hierover bent u per brief van 15 december jl. geïnformeerd). De NHI bleek niet meer het juiste voertuig om de belangen van de partners te dragen. Daarom is de samenwerking in NHI-verband beëindigd per 1 januari 2011. Hiermee hebben we ruimte en aanleiding geschapen voor nieuw politiek initiatief voor samenwerking over de grens.

Omdat grensoverschrijdende samenwerking onverminderd belangrijk blijft moeten nieuwe effectievere vormen van samenwerking worden gevormd. De afgelopen tijd heeft de voorzitter van het DB SNN hier al oriënterende gesprekken, onder andere in Duitsland over gevoerd. Ook is een gezamenlijke Noord-Nederlandse / Niedersachsische reactie op het 5de Cohesierapport van de Europese Commissie in voorbereiding. De komende tijd zal dit in SNN-kader en in afstemming met de Duitse partners verder worden ontwikkeld.

Drenthe is aangesloten in het rijksbeleid Grensoverschrijdende Samenwerking (GROS). Belangrijk Drents punt hierin is het Europark Coevorden. Hier wordt gekeken naar verbeteren van de samenwerking rond het bedrijventerrein Europark. Coevorden en provincie Drenthe hebben een onderzoek gedaan naar de toepasbaarheid van een nieuw Europees juridisch kader voor grensoverschrijdende samenwerking, de EGTS. In de komende tijd gaat Coevorden met de aanbevelingen uit dit onderzoek aan de slag.

Binnen het traject is een Taskforce GROS aan de slag gegaan met een lange lijst knelpunten. Op dit moment loopt het mandaat van de Taskforce GROS ten einde. De Raad voor Openbaar Bestuur heeft eind 2010 advies uitgebracht aan het kabinet over voortzetting van de Rijksaanpak Grensoverschrijdende samenwerking. De ROB adviseert het programma met 2 jaar te verlengen, omdat grensproblematiek nog immer aandacht behoeft. De minister van BZK heeft nog niet gereageerd op het advies van de ROB. Wij blijven als provincie in Noordelijk verband aangehaakt bij dit proces, en brengen de belangen van onze (grens-) gemeenten in, waaronder met name Europark Coevorden.

Drentse gemeenten

Sinds eind 2008 houden wij tweemaal per jaar het Drents Bestuurlijk Overleg Europa, met onze gemeenten. Het overleg heeft ertoe geleid dat er meer aandacht is voor Europese zaken in de Drentse gemeenten. Ook hebben wij de motie van de Provinciale Staten voor de oprichting van een Europaloket is onderzocht. Daaruit is voortgekomen dat wij samen met de Drentse gemeenten de pilot Europaservicepunt 2010-2012 hebben opgestart. Doel is de kennis over Europa en Europese subsidies bij de gemeenten op hoger peil te brengen, zodat de gemeenten worden gestimuleerd om ook Europese middelen te overwegen voor projecten. Op dit moment participeren 9 van de 12 Drentse gemeenten in de pilot. Eind 2012 zal na evaluatie een nadere afweging plaatsvinden over de voortzetting van deze pilot.

Provinciale staten.

In de Provinciale staten is de werkgroep Drents Europa Netwerk actief. DrEUn stimuleert discussie rondom Europa, werkt aan kennisbevordering en promoot manifestaties. Het is inmiddels traditie aan het worden om op de Dag van Europa een Drentse manifestatie te organiseren. In 2009 hebben we groots uitgedapt in het kader van de Europese verkiezingen, met een live tv-debat in de statenzaal en een manifestatie op het Koopmansplein. Begin 2010 zijn de nieuwe raadsleden van de Drentse gemeenten geïnformeerd tijdens het symposium "Kansen Europa voor lokaal bestuur". Vanuit DrEUn zal mogelijk initiatief worden genomen voor een bijeenkomst in het kader van Europadag 2011 (9 mei 2011) mede gericht op de nieuwe leden van provinciale staten.

Projecten INTERREG

De inhoudelijke speerpunten van het INTERREG IVa programma in de Eems Dollard regio zijn gebaseerd op de afspraken die in de zogenaamde Assen Conferentie (juni 2006) tussen Nederlandse en Duitse vertegenwoordigers van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen zijn gemaakt: energie, agribusiness, sensortechnologie en havens/logistiek. Nu het programma drie jaar onderweg is kan worden vastgesteld dat op elk van deze terreinen goede voortgang is geboekt in de ontwikkeling van grensoverschrijdende netwerken en kennisprojecten.

Voorbeelden van projecten zijn

- Hansa Energy Corridor, een strategisch energieproject;
- Food Future (samenwerking kennisinstellingen en bedrijven rondom voedsel-technologie);
- Naturpark Moor (doorontwikkeling van het grensoverschrijdende natuurpark Bargerveen);
- PlanInfra E233 (voorbereiding van de verdubbeling van de E233 tussen Meppen en Cloppenburg waarmee de logistieke potentie van de A37 in betekenis wint).

Op het terrein van energie, agribusiness en sensortechnologie is nog een aantal projecten in voorbereiding die naar verwachting in 2011 van start zullen gaan. Het gaat om

- Het GroenGas-project, gericht op het optimaliseren van de waardeketen van groen gas en het versnellen van de introductie van groen gas door grensoverschrijdende samenwerking, innovatie en kennisdeling tussen Duitse en Nederlandse projectpartners;
- Het SmartBot project, gericht op de ontwikkeling van intelligente multi-sensor-robotsystemen voor maritieme-, industriële- en agrarische toepassingen. Hiermee wordt beoogd de Duits-Nederlandse grensregio te ontwikkelen tot een hotspot in de opkomende markt voor intelligente robots;
- Het Agro-Biopolymeren project, hierin draait het om de ontwikkeling en toepassing van nieuwe hoogwaardige biokunststoffen en vezels t.b.v. groene technische- en consumentenproducten, uit regionale grondstoffen en organische reststromen (o.a. uit agrosector).

In INTERREGIVb zijn de Drentse partners, deels samen met het SNN, actief met dit programma gestart. In vergelijking met het vorige programma (III B) zijn er duidelijk meer gemeenten, waterschappen, kennisinstellingen en bedrijven betrokken in de projecten. Voorbeelden van projecten zijn:

- het project Innovative Foresight Planning (met een focus op het stimuleren van ontwikkelingen in clusters op energie, food- and agribusiness, advanced (sensor)technologie en financiële dienstverlening);
- ERIP (lean management bij het MKB);
- North Sea Supply Connect (levert trainingen aan kleinere toeleveranciers in de sectoren/clusters maritiem, energie en gezondheid en voedsel, die hen helpen bij het verkrijgen van opdrachten bij OEMs in de Noordzee regio);
- Het speerpunt Agribusiness vinden we terug in Biochar (biomassa naar energie processystemen, kenniscentrum hiervoor bij KANON Valthermond) en Aquarius (Sensortechnologie in de landbouw);
- Duurzaamheid, water en energie vinden we terug in de projecten North Sea Sustainable Energy planning (ontwikkeling duurzame woonwijken), SAWA (Watermanagement) en GSA (Duurzaam beheer op vliegvelden);

- Op het thema gebiedsontwikkeling zijn (Making Places Profitable (ontwikkeling stedelijk gebied - Emmen), Waterways for Growth (ontwikkeling van economische spin off van het project kanaal Erica – Ter Apel), Dry-Port (Inrichting logistieke overslagpunten in Emmen-Coevorden) en LO-PINOD (Havenontwikkeling Meppel).

De projecten wordt veelal uitgevoerd in samenwerkingsverband tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven. Bij specifiek op het bedrijfsleven gerichte projecten wordt veelal in noordelijk verband samen opgetrokken met SNN, Kamer van Koophandel en/of NOM.

De middelen van INTERREG IVa en IVb zijn nu grotendeels gecommiteerd.